

Zato pridne gospodinje mjlilnice naj ne izlivajo na stezo, temoč naj ž njo zaljivajo razna zelišča in z veseljem bodo gledale lepo jih rast in tudi živobarvane evetice.

Fr. Višanec.

Kako se lahko odpravi mrčes pri hiši. Pri starih hišah, pa tudi pri novih, pri katerih se nahajajo razpokline, se zvekušino nahaja tudi mnogo mrčesa p. stenic, šurkov, (kebrov švabov) mravelj itd. te naj lože odpraviš, ako nadevaš v razpokline surovih črstvih konopelj, noben mrčes ne more konopelj vohati in zatoraj mu v kratkem ni več ne sluha ne duha.

L. St.

Kako izveš, ktere gobe so strupne? Strupne gobe rastejo raji v temnem kraju, prave pa v svetlih; strupne gobe so črnijo, ako se s čubuljem vred kuhajo, prave pa ne.

J. Ž.

Dopisi.

Iz slovenske Bistrice 9. avg. Naš okrajni zastop. Letina. Kdor se še spominja, kako da so se dovršile volitve za naš okrajni zastop, ta se ne bo čudil njegovemu postopanju, — v vseh narodnih stvarih. Koj v svoji prvi seji se je lotil vprašanja zarad jezika, v katerem naj bi se podučevalo v šolah in izrekel željo, naj se enaka pravica skaže nemškemu in slovenskemu jeziku. Človek bi torej mislil, da je naš okrajni zastop res zavzet za ravnopravnost, spoznavši, da, dokler se ne spolnujejo pravične želje vseh v Avstriji bivajočih narodov, tedaj tudi Slovanov, ne boče mira in ne blagostanja v deželi. Nikakor ne! Večini našega okrajnega zastopa je ravnopravnost le pravica, da je Slovincu dovoljeno, se — ponemčiti. Kdor se pa temu brani, sprevidiš, da slabemu poprejšnemu in dozdanzemu stanu našega slovenskega ljudstva je večidel krivo stoletno, posilno potučevanje, ta je — Rus. Poprej imenovali so nas Panslaviste; odkar pa je bil shod Slovanov v Moskvi, smo vsi, ki se potegujemo za pravice Slovencev, — Rusi; češ da so tudi Rusi, katerih je še enkrat toliko, kot vseh prebivalcev našega cesarstva, slavjanskega plemena in da je celo ruski car pozdravil vse prišedše slavjanske goste, kot svoje sorodne brate. Od tega časa nemški časniki v vsakem kotu vidijo ruske emisere, (izposlane može), kateri z nagovarjenjem in rublji *) skušajo podšuntati avstrijske Slovane, in jih pridobivati za rusko carstvo. Pač slabo vest morajo imeti ti časniki, da se tako zelo boje ruske propagande. Naj se nam ne kratijo naše pravice, naj se skrbi, da bodo zadovoljni in srečni vsi narodi Avstrije in ne bo se treba bati nobene propagande, ktere sicer nikjer ni, kakor v glavah Madžaronov in Nemškutarjev. — V naših vinogradih se zdaj slabeje kaže, kakor smo koj po evetju pričakovali. Vendar bo še dosti vinskih kapljic, če bo zanaprej vreme ugodnejše. Cena živine je zlo poskočila, ker je obilno krme. Sploh je prav rodovitna letina.

Iz gornje Ložnice na Pohorju. O ognju, kateri vpepeli mnogokrat velika kmetiška poslopja in večkrat tudi cele vasi in trge, se skoraj čuje vsak dan, revnih pogorelecev berači tudi dovolj po svetu; svetujem vam zatoraj, dragi kmetje, dajte si vaša poslopja, pri kakem dobrem društvu p. pri društvu sv. Florijana zavarovati (asekurirati). Plačali boste res nekoliko, če vas vendar nesreča doleti, boste tudi dobili hitro in lepo pomoč. — Kmetje! zmodrite se vendar enkrat in ne nosite dalje svojega sovražnika v svojem lastnem žepu, kateri vam vsak dan nekoliko kvara dela, mnogokrat pa vas celo nesrečne čini; pa ne samo vas, temoč tudi vaše sosede. Marsikteri me bo morebiti pital, kaj pa je to za sovražnik, kterege v žepu nosimo in kateri nam toliko kvara dela? Na to mu odgovorim, ta sovražnik je tabak in jegova tovaršica, ktera tudi ne dela menje kvara je pijanost in je zatoraj tudi vaša velika neprijateljica, ktera vam ne krade samo denarja, temoč tudi življenje. Marsikteri si jo nabaše ali v krčmi ali v svoji lastni kleti, dojde puhaje tabak ves omamljen domu, se vleže z žarečo pipo na slamo ali seno zaspi in nesreča je naj večkrat gotova. Ta sovražnika vam na ta način tudi lahko življenje vzemeta. Spametite se toraj, dragi prijatelji, in za on denar, s katerim si kupujete ta neprijatelja, se rajše dajte zapisati v dobro društvo zavarovanja ali pomagajte ubogim pogorelcem, in če bi se vam enkrat nesreča zgodila bodo tudi

*) Srebrni rubelj, ruski denar, velja 1 gold. 50 kr.

oni vam pomagali. Še enkrat vam rečem dragi kmetje, spametite se!

Lovro Stepišnik,
mlinar in posestnik.

Iz Halož. — Velika skupščina Ptujске čitalnice je sprejela predlog, da se letos napravi „velika beseda“ (obhajana boče 1. kimovca pri Mali nedelji) na čest in blag spomin pokojnemu A. Kremplju, bivšemu slovenskemu pisatelju, zgodovinarju, in buditelju narodne zavednosti; na to je razpisal Haložan R. B. *) nikar Ptujška čitalnica, dve darili, 50 in 30 gl., za najboljši glediščni igri. Poslane so bile tri igre: „Samo“ prvi slovenski kralj; „Samo“ in „Trapasti Juri.“ Rabsod je prisodil prvi prekrasni zgodovinski igri prvo darilo, 50 gl., Spisal jo je bistre glave in učen pisatelj gosp. France Remec, modroslovec; druga ne odgovarja pravilom krasnoslovnim in umetnim; tretja je po izbor igra „šalivka“, da še je nimamo, samo ne priklada se povse za našo okolico, nego najbolje za ono, kjer se čin godi, sicer zaslužuje slavno darilo. O tej igri se ustmeno pogovorimo z g. pisateljem.

Videvši haloški Slovinci duhovniki, da imamo dične in zmožne pisalce slovenske tudi na tem polju, samo treba je tvarne podpore, sklenoli so soglasno 8. t. m. bivši zbrani pri sv. Barbari na Belem o priliki duhovniške skupščine razpisati darilo 50 gl. za naj boljšo glediščno igro zgodovinskega zadržaja: „Svetopolkova oporoka.“ Do novega leta naj se pošljejo rokopisi R. B. v. P. p. Zavrč.

Ne bili ta primer med Slovinci našel posnema?

Novičar.

— Državni zbor zdaj počiva samo zborni deputaciji dunajska in peštanska delate in nekteri drugi odseki državnega zbora. — Vse razpravljanje zbornih deputacij se bo naj prej vrtele krog finančnih zadev; koliko državnega dolga da imajo prevzeti Ogrri in koliko dežele takraj Litave. Kakor se čuje, bi Ogrri radi imeli samo velike pravice, dolžnosti pa nobenih; hočejo namreč plačati samo 27 gl. od stotine, vse drugo pa bi morali plačati mi. Taki dualizem bi bil vendar le preveč žvertast. Z Ogrri bomo še imeli gotovo velik križ!

— O zboru „Matičnem“ kateri je bil 7. t. m. piše iz Ljubljane „Zgodnj. Danica“ takole: G. dr. Toman je spregovoril nektare besede o razevetu slovenstva sploh in našega posebej, se ozrl na pričeto jugoslovansko akademijo z vošilom, da naj bi srečno napredovala z Božjim blagoslovom, pozdravil goste in „Matico“, ter pričel sejo. Tajnik g. Lésar je nato čitaje sporočilo povedal, da med drugimi rokopisi je „Matici“ ponudeno „slovensko brzopisje“ (štenografija) in grško-slovenska slovnica. Udov je 1206, lansko leto jih je pristopilo več kot predlanskim; pričujočih je bilo nekako do 60. Premoženja ima naprava čez 26.000 gl., za natis knjig ostaja 2—3000 gl. za prihodnje leto. Na predlog dr. Tomana in prigovor dr. Bleiweisa je zbor željo izrekel, da naj bi Koseski svoje pesmi izročil „Matici“. — Dr. Zupaneč je potlej prečital preštete. Dr. Toman je nasvetoval, naj bi bilo zanaprej v Ljubljani več in zunaj manj odbornikov, ker lahko se nameri, da se pri posvetih njih zadostno število pogreša. Ali bi ne moglo pa zunaj ravno to število ostati, če se tudi znotraj zmnožijo? — Enajsteri izvoljeni odborniki so gg.: Dr. Kosta, Lésar, Marn, Praprotnik, Šolar, dr. Poklukar, dr. Kočevar, Einspieler, Cegnar, Cigale, dekan Grabrijan. Po nekterih denarnih posvetih je predsednik zbor sklenil z vošilom, da bi se v prihodnje več udov seje vdeleževalo. Marsikteri prav dragi štajarski in drugi gosti so naš bili obiskali. Pri godbi in petju zvečer je bilo pričujočega veliko ljudstva.

— Uradništva, ktera so kvar, kterege je napravila zadnja velika povodenj v Galiciji, pozvedovala, so poročila, da je povodenj celo zatopila jedno mesto, 11 predmest in 24 vasi; nadalje samo deloma 78 krajev, da je celo odnesla, 43 cestin in 6 železničnih mostov, 20 cestin in 4 železničine moste deloma podrla. Zvun tega je povodenj podrla blizo 200 hiš in gospodarskih poslopij. Potopilo se je tudi 30 ljudi in čez 2000 živali. Vsi kraji, ktere je povodenj dosegla, so zgubili tudi vso žetvo.

— Konca leta 1866 je zaostalo davkov v raznih deželah: V Avstriji pod Anizo 4 milione 24.663 gl., v Avstrija nad

*) Ta je tudi plačnik.

Anžo 61.098 fl., na Solnograškem 16.427 gl., na Štajerskem 556.505 gl., na Koroskem 104.491 fl., na Kranjskem 381.063 gl., na Českem 2 mil. 974.065 gl., na Moravskem 1 milion 197.609 gl., na Šleskem 31.859 gl., v izhodni Galiciji 2 mil. 393.685 gl., v zahodni Galiciji 608.001 gl., Bukovini 786.736 gl., na Tirolskem 55.626 gl. v Primorju 1 mil. 29.869 gl., v Dalmaciji 182.822 gl., na Ogrskem z Vojvodino 23 mil. 789.213 gl., na Hrvaškem in Slavonskem 2 mil. 574.173 gl., na Erdeljskem 1 mil. 813 681 gl., toraj vsega skup 42 mil. 491.586 gl. Te številke naj bolj kažejo v kakem stanu so dežele.

— 4. t. m. popoldne je bila v Maksimiru v onem prelepem in velikem vrtu Zagrebskega kardinala Haulik-a, tako velečanska svečanost, kakih je še redko svet videl. Odkrila se je namreč ta dan z zvučno slovestnostjo podoba (statua) sv. Jurja (od Fernkorna) pred neprevidljivo množino ljudi.

— Srbski minister Garašanin je dal opitati Turškega cesarja, ko je ta grede domu iz Pešta v Zemlin došel, kdaj in kje ga blagovoli sprijeti. Sultan mu vendar ni odgovoril in zatoraj se misli, da to nekaj zlo važnega pomeni.

— Za muzej in knjižnico jugoslovanske akademije v Zagrebu so vzeli staro veliko poslopje, v katerem je prej bilo kasino zdaj pa stavbino vodstvo (Baudirektion), temu se je stanovanje odpovedalo in čas odločil, v katerem ga mora zapustiti. Da se to poslopje popravi in prenapredi za to, za kar se hoče rabiti, je po proračunu odločeno 36.000 gld.

— V tem poslopju tedaj, v katerem so že leta 1845 rodoljubi narodnost branili proti madžaronskemu krivemu nastopanju proti nji in s svojo krvjo potrdili, da hočejo rajše zgubiti življenje, kakor narodnosti pravice, v tem poslopju se bode prihodnjič izobrazil slovenski duh in to poslopje bo postalo narodno-znanstven zavod Jugoslovanom.

— Upor v izhodu se od dana do dana bolj in bolj širi. Turkom prijazni časniki oznanjujejo sicer širokoustno velike turške zmage proti upornikom v vseh krajih, katerim vendar ni sluha ni duha. — Kretiškemu uporu se je pridružil Bolgarski in po zanesljivih glasih se pričakuje v kratkem tudi upor v Bosniji in Hercegovini, ker uporni zbori (komitè) so se tudi že v teh deželah osnovali in se pogovarjajo z onimi v Grški in Bolgariji. Pravi se, da ti zbori nemajo samo vse potrebno za vojsko, temoè tudi dovolj denarne pomoči.

— Iz Meksike se piše, da je Lopeç, kateri je Kveretaro in cesarja Maksa izdal, zavratno umorjen in obropan s krvjo zadobljenega denarja. Tako se naj godi vsakemu izdajcu.

— Časnik „Posel z Praby“ pravi: Avstrija se more obdržati samo in edino po Slovanih. Samo Slovani morejo stati, kot močen in oporen zid proti zjedineni Nemški, ktera bo prej ali kesnej segala po onih deželah, ktere so prej činile nemško zvezo. Zatoraj je pravičnost proti Slovanom prva dolžnost odločivnega obsežja na Dunaju. Če se to ravno ne bi činilo iz ljubezni in simpatije do Slovanov, se vendar naj čini iz političnih potreb in modrosti in iz ljubezni do svoje lastne bitnosti.

— V Bernu je knjigar narodnih knjig g. Sustovsky postavil na ogled podobe vseh popotnikov v Moskvo; se ve, da je zmirom mnogo ljudi prihajalo teh podob gledat. Pred nekolikimi dnevi se je vendar slav. policiji račilo knjigaru zapovedati, da ne sme dalje imenovanih podob na ogled postavljati, kajti to čini „hudo kri“!

— Bolgari proti Turkom dobro napredujejo. — Blagi polski baša Czajkowsky je že večkrat tako tepen bil, da se ne upa več proti Balkanu naprej. Vsak dan prihajajo novi dobrovolci v Bolgarski tabor.

— V Galiciji se bode skupčilo okol Krakova 60.000 vojakov pod nadpoveljstvom nadvojvode Albrehta.

— Ruska slovnica za Slovence je došla na svetlo na Dunaju v tiskarni Mehitaristov, Spisal jo je Matija Majar založil pa g. Blaž trgovec na Reki.

— Francoska priporoča Avstriji, da naj z Hrvati napravi spravo.

— Slovenski poslanci so v državnem zboru res zlo lepo govorili in prav dobro glasovali in za to vse smo dobili — čujte, čujte! „slovenski abecednik.“ — No Slovenci! s tem vendar moramo prav zadovoljni biti!! — Pa zakaj tudi ne bi bili, saj smo že večkrat od naših nasprotnikov morali čuti: „Kaj hočete vi Slovenci, vi še niti nimate slovenske abecede!“ — Prihodnjič nam tega ne bodo mogli več očitati in to je že nekaj!

— Kdo je rešil Dunaj turškega napada? Slovani! Kdo je rešil Ogersko, kdo celo Avstrijo turškega jarma? Slovani! Zdaj pa so se turškemu cesarju na Dunaju in v Peštu vse mogoče časti izkazale. Slovani pa se k steni tiskajo. —

— Na Avstrijsko-Srbski meji je skupčeno 30.000 naših vojakov; gotovo tudi Srbi ne bodo zaostali. Ogrski Slovani so zlo razdraženi. V Zemlinu so se že dvakrat krvavo stepli in iz Hrvaškega primorja se ono isto piše. To so zlo resnobne dogodbe! —

— Čuje se, da bo deželni zbor v Hrvaški v kratkem sklican.

— Pravi se da bo Napoleon na potu v Solnograd z Pruskim kraljem skupej došel.

(Ljudske šole na Českem leta 1866.) V imenovanem letu je bilo na Českem katoliških ljudskih šol vseh vkup 3808, med njimi je bilo 2059 českih, 1670 nemških, 26 českonemških in 65 nemškočeskih. Z šolami v zvezi je bilo 10 pripravnišče učiteljskih 109 obrtniških šol za dekleta, 27 rokodelskih in 3749 nedelskih ponavljavnih šol, 918 sadjerejnih, 58 bučelarskih in 57 svilarskih učilnic. V teh šolah je delalo 8456 učiteljev in 186 učiteljic, ki so 321.946 dečkov in 313 984 deklic podučevali v 3804 poslopijih. V celku so se številke učencev in učenk v primeri z prejšnjim letom znatno povišale. Koliko imamo mi Slovenci sadjerejnih, bučelarskih in svilarskih šol?

Slovensko slovstvo.

V 9. listu „Slov. Gospodarja“ smo obširno popisali in priporočali koristno „Knjižnico za kmeta“ ktera je došla t. l. na svetlo in ktere prvi del popisuje „sadjorejo“. Da je ta „knjižica“ res koristna, in da so jo kmetovavci že komej pričakovali, nam je naj bolj priča to, da se je je 1000 iztisov v nekterih tednih pokupilo, in se morala natisniti že drugokrat. Vsem kmetovavcem tedaj, kateri še te koristne knjižice nimajo, jo še enkrat priporočamo in upamo, da se bo v kratkem nahajala v vsaki hiši, saj košta samo 10 kr. a v. Dobi se v Ljubljani pri Lereher-ju, v Mariboru pri Leyrer-ju in Ed. Ferlineu.

Za Krempeljnov spominek so darovali.

Gg. Jančar Franc, kaplan pri Negovi, 5 gl.; Tutek Juri, dekan, Gregorec Leopold kaplan, Klobasa Franc župnik, Rajsp Janez kaplan, Milošič Mihael kaplan, Šrol Franc kaplan, vsaki 1 fl.; Kralj Ivan, posestnik v Iljaševcih fare sv. Križa pri Ljutomeru 60 kr.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaš-		V Mariboru		V Celju		V Ptaju	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenska)	4 40	4 30	5 —	4 40				
Rži	3 —	2 85	3 10	2 80				
Ječmena	2 30	2 50	3 50	—				
Ovsa	1 50	1 35	1 60	1 40				
Turšice (kuruze) vagan	2 90	2 95	3 20	3 10				
Ajde	2 40	2 60	3 60	2 40				
Prosa	—	—	3 50	—				
Krompirja	1 30	—	80	1 —				
Govedine funt	—	17	—	22	—	22	—	22
Teletine	—	20	—	24	—	24	—	24
Svinjetine črstv funt	—	24	—	24	—	—	—	24
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	8 —	—	6 90	7 80				
" 18" " "	—	4 20	—	—				
" 36" mehkih " "	5 —	—	5 —	5 80				
" 18" " "	—	3 10	—	—				
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	70	—	46	—	40	—	40
" " mehkega " "	—	50	—	30	—	40	—	35
Sena cent	1 —	—	60	—	70	—	95	
Slame cent v šopah	1 —	—	80	—	45	—	80	
" " za steljo	—	60	—	50	—	40	—	60
Slanine (špeha) cent	36	—	40	—	40	—	40	—
Jajec, šest za	—	9	—	10	—	—	—	—

Cesarski zlat velja 5 fl. 96 kr. a. v.

Ažijo srebra 122.75.

Narodno drž. posojilo 67.60.

Loterijne srečke.

V Trstu 7. avgusta 1867: **39 6 74 50 77**

Prihodnje srečkanje je 21. avgusta 1867.